

HST 2024

Historisk studenttidskrift

Volym 5

Historisk Studenttidskrift

2024

Omslagsbild:

”Still Life of Books, Brush, Inkwell and a Pen on a Table” (1902)

av Edward Norton Griffith (1858–1948). Public domain.

Bearbetad av Cecilia Falkman.

Innehållsförteckning

Presentation av redaktionen

Chefredaktören har ordet

Artiklar

Joan Törnkvist 18 år av historieskrivning – En historiografisk undersökning av kandidatuppsatser i historia vid Lunds universitet mellan åren 2004–2021..... 1–21

David Henderup Larsson Fördomar på förstasidan – Rasifiering av romer och resande i Malmöpressen under perioden 1888 till 1904..... 22–36

Henrik Andersson ”Idag lek, imorgon tårar” – Lewi Pethrus inlägg i sexualdebatten under 1960-talets första hälft..... 37–52

Anna Arvidsson Gröna vågen 1971–1973 – Politik, romantik och flykt..... 53–66

Elias Kibllberg Religiös, nationell eller etnisk tillhörighet? – De bosniska flyktingarna i svensk dagspress 1992–1994..... 67–76

Essäer

Malin Sternesjö Det andra barnet – Framställningar av ammans barn under 1800-talets senare hälft 77–88

Hedvig Holsti Heijbel Ett svar på befolkningsfrågan – En analys av Makarna Myrdals profylaktiska socialpolitik i *Kris i Befolkningsfrågan*..... 89–96

Recension

Viktor Wretström Anna Lindgrens *Staten som trädgårdsmästare: Järnvägens plantering från naturförsköningskonst till testamente* (2023)..... 97–99

Presentation av redaktionen

Nike Stolpe Wikström, chefredaktör

Nike har en masterexamen i idé- och lärdomshistoria (Kritiska studier, GU), en kandidatexamen i idé- och lärdomshistoria och en i psykologi (LU). Tidigare har hon studerat i Tyskland. Just nu frilansar hon med research och redaktionellt arbete med siktet inställt på forskning. Hennes forskningsintressen rör sig i gränslandet mellan känslornas idéhistoria och posthumanism, särskilt intresserar hon sig för sensibilitet inför och genom det icke-mänskliga under 1700-talet.

Fanny Olsson, redaktör

Fanny har en kandidatexamen i historia, och är för närvarande masterstudent i Öst- och Centraleuropastudier vid Lunds universitet. Hon intresserar sig särskilt för sydöstra Europas kultur och moderna historia. Hennes kandidatuppsats handlade om svensk turism till Rumänien under första världskriget, och hur man framställde landet i svenska reseguider under perioden.

Agnes Holmberg, redaktör

Agnes har en masterexamen i Historiska studier vid Lunds universitet, en kandidatexamen i historia och en kandidatexamen i idé- och lärdomshistoria (båda vid LU). Hennes huvudområde är modehistoria, med särskilt fokus på hur mode relaterar till kropp och moral. Masteruppsatsen behandlar hur medelklassens kvinnoideal konstruerades genom mode under sent 1800-tal i Sverige. Hennes mål är att fortsätta forska inom modehistoria i framtiden.

Viktor Wretström, redaktör

Viktor Wretström är doktorand i historia vid Centre for Privacy Studies (PRIVACY), Köpenhamns universitet, med projektet *Urban Gardens: A Public Space for Private Activities*, vars forskning berör de urbana parkernas historia från den romerska antiken till återupptäckten av stadsparkerna under 1800-talet. Han skrev sin masteruppsats i historia vid Lunds universitet om politisk kultur och om att åldras i den romerska republiken.

Tack till...

Victoria Neubacher, Dante Betz, Elsa Crona, Elin Wiklund och Wilhelm Tham för korrekturläsning, Cecilia Falkman för både noggrann korrekturläsning och omslag och *Historisk studenttidsskrifts* Advisory Board, bestående av Anna Nilsson Hammar, David Larsson Heidenblad och Henrik Rosengren.

Chefredaktören har ordet

Historia är vår samtids pretext, vår kontext. Texten, i sin etymologi, kommer från latinets *texere*, vilket betyder att väva, fläta, eller sammanfoga. En text är således mer än bara ord som ligger på rad – den är en väv, ett sammanhang av idéer. Väven spänner över tid och rum, och genom dess trådar håller vi samman kunskap och erfarenhet, både från det förflutna och idag. Historiker kan studera denna väv. Ja, vi har nog oftast texten som vår utgångspunkt – i det här numret behandlar alla författare skriven text.

Det är med presstext som det här numret med tema *Text* inleds – och det är den inte ensam om. Varje år läser redaktionen för *Historisk studenttidsskrift* igenom dussintals uppsatser, och visst framträder det trender och mönster. Årets huvudartikel, ”18 år av historieskrivning – En historiografisk undersökning av kandidatuppsatser i historia vid Lunds universitet mellan åren 2004–2021”, adresserar just detta. Här får vi veta att genus, kultur och politik är populära perspektiv bland kandidatuppsatser i historia vid Lunds universitet, att de oftast skrivs på svenska och ägnar sig åt perioder från förra sekelskiftet och framåt. Ett vanligt källmaterial är tidningar, vilket återspeglas i detta nummer: Alla artiklar i årets *Historisk Studenttidsskrift* utgår från tidningar eller tidskrifter. Bland kandidatuppsatser i stort ökar intresset för internationell historia – men här bryts trendspeglingen, bidragen i detta nummer fokuserar faktiskt uteslutande på Sverige.

Det första bidraget tar oss till förra sekelskiftets fördomar mot romer och resande på förstasidan i Malmöpressen. Spolar vi fram 60 år, till sexualdebatten, kunde det i stället vara Sverige som i utländska tidningar framställdes i negativ dager. Men vilka var sexualliberalismens kritiker i Sverige? I numrets andra bidrag behandlas sexualkonservativa tidskriftsinlägg i debatten. I nästa decennium är det inte längre sex som diskuteras, utan miljö. Den ruraliserande rörelsen ”gröna vågen” fångas i tidningsreportage. Slutligen återvänder vi till fördomar och förenklingar, ett sekel senare drabbas också bosniska flyktingar av reduktionistiska beskrivningar i svensk dagspress.

Numrets essäer bryter däremot av från materialvalet. I den första essän lämnar vi 1900-talet och återvänder till 1800-talets senare hälft. Källpluralistiskt undersöks framställningar av ammans barn i verksamhetsbeskrivningar från Ammekontoret, rådgivningsböcker och dagstidningsartiklar. Därefter förflyttar vi oss till makarna Myrdals kontroversiella socialpolitiska lösningar på den dramatiskt sjunkande nativiteten under 1930-talet.

Slutligen vill jag lyfta fram att recensionerna är tillbaka. Detta nummer avslutas med en recension av Anna Lindgrens avhandling *Staten som trädgårdsmästare: Järnvägens plantering från naturförsköningskonst till testamente*.

Text som historiska dokument kan hjälpa till att avslöja och förstå mekanismer för diskriminering och marginalisering, idéutveckling och spridning. Det här numrets texter väver trådar kring texter själv. Som ”18 år av historieskrivning” så fint fångar, kan historieforskning bli både en spegel och en spegling.

Vår lilla redaktion har arbetat intensivt för att ge så många som möjligt en chans att få sina verk publicerade, trots det har urvalet tvingats bli hårt bland de många inskickade bidragen. Att ge duktiga skribenter utrymme att nå ut med sina forskningsrön är en av våra viktigaste uppgifter, och vi är stolta över att kunna publicera dessa texter!

En del redaktionella förändringar har skett under året. Vi har återinfört dubbel-blind granskning. Efter att varje manus har gått igenom en redaktionell granskning får det nu en genomgång av externa sakkunniga för att säkerställa högre vetenskaplig kvalitet. Redaktionen har fått två starka tillskott: Agnes Holmberg, med en masterexamen i historia från Lunds universitet, och Viktor Wretström, doktorand vid Köpenhamns universitet. Vi har också valt att involvera språk- och historieintresserade studenter som korrekturläsare – ett initiativ vi hoppas ska öppna dörrarna för fler att engagera sig i *Historisk studenttidskrift*. Historiskt sett har tröskeln för att bli involverad i tidskriften varit relativt hög, men vi vill vara en plattform för studenter av studenter. Med fler, men mer avgränsade, roller hoppas vi att fler ska få erfarenhet av redaktionellt arbete – något som förhoppningsvis kommer vara till nytta för alla inblandade i framtiden.

Nike Stolpe Wikström, chefredaktör